

STRANA ROSTE, ALE JE BITA

U každé nové politické strany jest třeba nadšení. Ale toto nadšení mají i jiné politické strany, nejen ta nová strana, a pakli se tato nově založená strana setká se starší v politickém boji, plyne z toho nezbytně, lépe řečeno zvykově, že ti, kteří jsou v menšině, rozhlašují do světa, že na jejich straně jest morální vítězství. Morálního vítězství domůže se každý, komu odpůrce přerazí nohu. Tolstoj kdysi prohlásil, že morální vítězství jest něco ohromně jasného!

Masaryk si chválí morální vítězství, ale ani Tolstoj, ani Masaryk nebyli nikdy zpráskáni. Kdo chce tedy propagovat zásady strany, která teprve se rodí, musí se obyčejně spokojit jen tím morálním vítězstvím a zvolat: My jsme zvítězili, a přitom opodeldokem dát si natírat záda, neboť opodeldok jest výborný prostředek proti pohmožděninám, jelitům a krevním podlitinám. S opodeldokem musí tedy každá nová strana počítat. Zejména každý apoštol nové politické myšlenky. Kdo chce druhé politické straně vstřípít své vlastní politické přesvědčení, nos s sebou vždy lahvičku té směsi, není-li blízko ochranná stanice. Každý takový politický řečník buď pamětliv toho, že opuchliny léčí se vodou kolárskou, a když po facce oteče tvář, že otok zmizí, natíráme-li ho směsí chloroformu a olivového oleje s malou přimíšeninou kafrového lihu. To paralyzuje výborně účinek nových politických hesel a řečnických obrátů.

Rány bejkovcem nesmí se třít, nýbrž záhodno je na ně přikládat studené obklady. Pokud se týče rozbitých hlav, ty vám spraví na každé chirurgické klinice, neboť se vzrůstem politických stran pokročila též věda chirurgická. Když vám, jako řečníku, někdo plivne do očí, nestírejte to rukou, rukávem nebo šátkem, mohli byste dostat zánět rohovky. Zde pomůže vlažná voda.

Vyrazí-li vám politický protivník zub, nezoufejte. Svaté Kateřině vymlátili politici protivníci všechny zuby a ona stala se sveticí. Poněvadž však se církev dnes takovými svatými, jako jste vy, nezabývá, jděte klidně k lékaři, aby vám tam usadil jiný. Utrhnou-li vám vaši posluchači na schůzi lidu ucho, seberte ho a nechtějte dokončit svou řeč a běžte rychle k nejbližšímu lékaři, aby vám ucho zas přišil. Když vám utrhnou hlavu, nechtě ji ležet, protože ji k politice nepotřebujete. - Toto jsou všechny zásady, jistě velice rozumné, s nimiž dostavili jsme se my, výbor strany mírného pokroku v mezích zákona, na schůzi národních sociálů v sále Banzetovy tančírny v Nuslích. Šli jsme tam vesele jako lidé, kteří jsou si vědomi toho, že ten, kdo sedí za pecí, zůstane světu úplně neznámým. A my jsme chtěli růst, jako každá jiná strana. Tak chtěli růst staročeši, zatímco rostli mladočeši. Tak rostli národní sociálové, právě když mladočeši chtěli růst. A sociální demokrati vyrostli, když národní sociálové mysleli, že jen sami rostou.

My jsme ale měli nejlepší mínění o sobě ze všech politických stran, poněvadž jsme o sobě tvrdili, že porostem, poněvadž nejlepším vítězstvím v politice jest to, o němž se mluví v budoucnosti.

Tak jsme tam šli v pevné víře, že když národní socialisté mají program, že ho můžeme mít taky my. A mají-li na svém programu svobodu slova, tu svobodu slova že my také chceme mít, což znamená, že oni budou poslouchat a my že budeme mluvit. A proto právě děkujeme tomuto památnému večeru, že mohli jsme do svého programu vsunout nový bod, jež jsme tam odkoukali: "Pryč se svobodou slova!"

Skutečností tedy bylo, že jsme tam přišli a že jsem se ujal slova po hlavním řečníku, kterému tleskali za každým slovem, za každým mrknutím oka a rozmachem ruky, kterému aplaudovali, když lezl na tribunu i když z ní slézal. A kupodivu. Když já jsem vylezl na tribunu, tleskalo jen šest lidí, a to jen členové výboru naší strany, a ostatních 900 mužů i jinochů pohlíželo na mne

s onou hrozivou tvářností, jako by chtěli říci: "Z tohohle sálu zdráv nevylezeš!" - To člověka bolí. To musí bolet každého apoštola. Hned v první větě jsem jim to řekl. Neboť člověk má být důsledně upřímným. Privil jsem:

"Ctěné shromáždění!

Já se vám dívím, že mně netleskáte. Což jsem něco horšího než můj předřečník? Jemu jste přece tleskali dřív, než otevřel ústa ..."

"Ty rošťáku!" ozval se hlas vzadu, a současně jako kdyby to vjelo do všech, hrnuli se k tribuně za různých výkřiků, které mi předpovídaly morální vítězství:

"Smrade, deš dolů!" "Uleť, potvoro!" "Václave, pláčni ho!" "Ty socane!" "Nekoukej blbě!", a jakýsi vysoký muž mohutné postavy chytil mne svou svalnatou rukou za límec u kabátu a nesa mne doprostřed toho rozzuřeného davu křičel: "Přišel jsi nám sem rozbít schůzi, my tě naučíme!"

Od předsednického stolku ozval se hlas: "Nebijte ho, bratří!", přehlušovaný však protestem proti vedení strany: "Ale jen ho seřezte, bratří!"

Ctím ty lidi dodnes. Seřezali mne, seřezali celý výbor strany mírného pokroku v mezích zákona, a když nás vyhodili na ulici, vrátili se zpět, aby rokovali dál o kulturních otázkách.

Byla to bolestná pravda...

JINÁ ORGANIZAČNÍ STŘEDISKA NOVÉ STRANY

Každá strana politická má množství organizačních místností, nikoliv snad v soukromých bytech, nýbrž po hospodách. Čím víc alkoholu v hlavě, tím lépe se daří politice. Pohleďte na tábory lidu, velké veřejné schůze v prostranných sálech, tu nesmíte při řeči vůdce lidu, vůdce strany zakašlat nebo kýchnout, jinak jste ihned okřikováni, abyste byli tiše. Ale číšník, který nosí sklenice piva, zahřmí do toho davu zcela nerušené: "Kdo chce pivo, platí se hned!" A tu sám řečník umlkne, počká, až se shromáždění uklidní, až se pivo roznese a nové myšlenky zas do boje povedou nás.

Alkohol vzpružuje politické sebevědomí, působí ono příjemné rozčilení v duši, která stává se přístupnější slově řečníka, alkohol jest jakási průprava k disciplíně všech politických stran.

Za sklenici piva dají lidé pro vás duši. To bývalo kdysi. Dnes političtí vůdcové nechají si sami za sebe pivo zaplatit. Okrsky politických skupin jsou tedy vždy v hospodách a jsou velkými utopisty ti, kdož se domnívají, že by bylo možno zřídit velké budovy, kde by sály byly propůjčovány ku schůzím lidu a přednáškám a kde by žádné lihové nápoje, hlavně ani víno, ani pivo se neprodávaly. Pak bylo by po politických stranách. Politika stala by se věcí minulosti, poněvadž by na tyto bezalkoholní schůze přišel jen řečník, a ten by měl tajně v kapse lahvičku koňaku. Dnes scházejí se bez piva jen realisti. Měli sice také své místnosti v jedné restauraci, ale to tu restauraci zabilo, poněvadž když přišel na přednášku nerealista a uviděl tam samé sodovky na stolech, pomyslně si: "Sakra, tady musí být mizerné pivo." Kromě toho realisté zůstávali i za tu sodovku dlužní a některý si ani tu sodovku nedal, ale přinesl si s sebou lahvičku jogurtu. Dále v těch dobách ve straně realistické objevil se ke všemu směr československý a vegetariánský. Čeští bratři požívali zeleninu a měli řídkou stolici. Obléhali

hostinskému záchod. S takovou partají se těžko vychází a on je vyhnal. Tedy myšlenka pořádat schůze a přednášky bez alkoholu se naprosto nesesetkala s úspěchem. A právě ty nejkrásnější a nejlepší přednášky každého hostinského naplní radostí, přinutí ho k výkřiku:

"Jen kdyby ten lid se chtěl pořádně vzdělávat jako včera, to by se vytočilo piva!"

Toto všechno podotýkám jen proto, že i v těch dobách, kdy naše strana vznikla, byl velký odpor vůči abstinentům a že my, členové strany, nechtějící se nijak vzepřít všeobecnému mínění o nutnosti alkoholismu, také jsme pluli s proudem doby a svá střediska zakládali po místnostech, kde bylo dobré pivo. Toto bylo hlavní podmínkou. Je-li novorozeně živeno mlékem výtečné jakosti, prospívá na duchu i na těle; každá novorozená strana musí vyvoliti svá střediska jedině tam, kde jest pivo první jakosti, jinak by nejen nepřibrála členů, nýbrž naopak své stávající členy by ztratila. Neboť alkohol jest mlékem politiky.

Proč strana křesťansko-sociální má v Praze tak málo přívrženců? Poněvadž má své místnosti tam, kde čepuje se pivo vinohradské nebo košířské. Kdyby strana křesťansko-sociální přesídlila do místnosti s pivem velkopopovickým, smíchovským nebo branickým, pak by také katolický duch prostoupil hlouběji ledví mnohých, kteří dnes jsou ve víře vlažni, poněvadž mají odpor proti vinohradskému pivu. Dejte jim pivo smíchovské a oni budou stát věrně při víře svých otců.

Jest zajímavé, že strana národně sociální má své místnosti všude tam, kde jest nad vchodem nápis: "Zde se čepuje dobře vylezené pivo smíchovské" a pod tím "Místní organizace strany národně sociální".

Některý rok ovšem se nepodaří ani smíchovskému pivovaru, aby uvařil pivo prima jakosti. A tu jest úbytek členů strany velmi nápadný.

V dobách, kdy se naše strana zakládala, jest důležité vzhledem k politickým poměrům oné epochy poznamenat, že státoprávníci a radikálové chodili do tří hostinců pražských, kde se čepovalo pivo práčské. Pro cizí řeči byla by to nepřeložitelná hříčka slovní: "radikál" a "Práč".

A jaké pivo zvolila si strana mírného pokroku v mezích zákona k účelům politickým?

Velkopopovické, smíchovské a plzeňské. Později s rozmachem strany pili jsme i jiná piva, ale vždy jakosti první. Vína pila naše strana dalmatská, italská, těžká španělská, jemná rakouská a tu a tam víno uherské. Z likérů a kořalek se pila: slivovice, rum a kontušovka. Dohromady tvořila začáteční písmena SRK, což znamenalo: svornost, rovnost, kamarádství, čemuž jsme říkali: "Dáme si jeden srk." A naše střediska byla: U zlatého litru v ulici Mánesově, v restauraci U svíčky, v Slovanské kavárně. Do Slovanské kavárny chodil Pelant, doktor Škarda, nyní primář nemocnice v Banjaluce, dr. Papoušek, nyní advokát ve Vršovicích, dr. Rypáček, nyní státní návladní, a jiní z nás, členů strany. U Svíčky scházeli se přátelé Drobílek, dr. Gazda, dr. Grünberger, bratři Ibserové, soudce Kořátko a jiní a jiní, kteří během času propagují na venkově myšlenky strany mírného pokroku v mezích zákona.

A u Zlatého litru scházivali jsme se všichni. Tři proudy se srazily v jeden mohutný celek a nastalo debatování o všech možných otázkách. To byly plenární schůze. Dle zápisků tehdejšího zapisovatele výboru strany, přítele Boučka, nakladatele a vydavatele Nové edice, sbírky krásných knih, podávám tu jednu z těch důležitých schůzí.

STRANA JDE DO VOLEB

MANIFEST STRANY MÍRNÉHO POKROKU V MEZÍCH ZÁKONA K POSLEDNÍM VOLBÁM

Jakmile byla rozpuštěna říšská rada, usnesl se náš výkonný výbor, sídlem v Kravině na Královských Vinohradech, účastniti se pilně volebního ruchu samostatnou kandidaturou; i byl nalepen v Kravině tento manifest:

Lide český!

Bylo to roku 1492, když Kolumbus vyplul z Janova za tím účelem, aby objevil Ameriku. Od té doby uplynulo několik století a my zcela právem musíme souditi, vidíme-li dnes onen pokrok v zemi Kolumbem objevené, že pokrok ten nemohl vzniknouti náhle cestou snad násilnou, nýbrž že pokrok ten od onoho historického děje, kdy nejslavnější Cech, Kolumbus, Ameriku objevil a vyplul z Janovic, postupoval cestou mírnou v mezích zákona a že by rozhodně dnes Amerika nestála na takovém stupni vzdělanosti, kdyby byl Kolumbus ji neobjevil. Kolumbus však se nebál, a veden jsa již tenkrát zásadou, 'mírný pokrok v mezích zákona', dovolil se slavných úřadů a připlul na kraj Ameriky, aby věc nepřepínal do krajnosti.

Teprve po něm jeden Američan objevil celou vlastní pevninu a jmenuje se po něm Amerikou.

Potom bylo třeba teprve vyhubit Indiány, zavést otroctví, a tak zavádět všude pokrok, poznenáhlu, pomalu, až konečně vidíme, že za řadu století podařilo se Edisonovi vynalézt fonograf. Kdyby byl býval Kolumbus do Ameriky nejel, nepokusil se vůbec o svou turistickou výpravu, rvali by se dále Indiáni mezi sebou a neměli bychom ani fonografu, a tento stát nemel by zdroj svých příjmů, tabákový monopol, prostý lid na venkove nemel by své škuřánky, nebyly by známy brambory a kořalka z nich, bylo by zkrátka po blahobytu.

Kolumbus tedy zkusil a Ameriku objevil, znaje již ono krásné, staročeské heslo: 'Zkusil a udělal trakář.'

A tak i my předstupujeme před tebe, český lide, s novým piktogramem. Zkusili jsme založit novou stranu politickou a jsme přesvědčeni, že půjde to tak, jak praví polské přísloví: 'Z malinké jiskérky velký oheň bývá.'

Český lide! Čechové! Rodáci! - Kolumbus také nevěděl, jaké ovoce přinese jednou jeho cesta do Ameriky, co vzejde z jeho podniku a jak tento podnik bude prováděn nakonec světodějnými událostmi a jak vyvrcholí jeho cesta k neznámým břehům Ameriky miliardovým odkazem šlechtěného Carneggieho pro americké univerzity.

A tak ani my, založivše novou stranu politickou, nemáme ani a nemůžeme mít tušení, co dobrého strana ta vykoná pro lidstvo, zejména však pro tebe, drahý lide český!

A vy všichni jistě otážete se po názoru strany, po jejím programu. Který název může být však krásnější než ono heslo, které si strana nová napsala na svůj štít - 'mírný pokrok v mezích zákona'?

Občané, Čechové!

Majíce na paměti, že zákon chrání každého člověka před znásilňováním, vložili jsme svůj program pod ochranná křídla zákona, a poněvadž pak všechny zákony u nás během času se reformují, čili jdou ruku v ruce s mírným pokrokem, i tento pokrok mírný vložili jsme do svého programu. Neboť není jisté myslitelné, aby nemluvné nějakým násilným způsobem dospělo v muže, nýbrž může se tak stát jedině přirozeným vývojem den po dni, rok od roku.

Lide český!

Nežli jsi se ocitl pod vládou Habsburků, museli se napřed narodit Přemyslovci, Jagelovci, Luxemburkové, a teprve po staletích jsi pod vládou Habsburků. A stejně tak most Svatopluka Čecha nebyl vystaven přes noc, napřed se teprve musel narodit Svatopluk Čech, stát se slavným, umřít, nato provedli asanaci a pale teprve postavili most Svatopluka Čecha.

Lide český! V českém národě jest mnoho stran, které ti budou tvrdit, že to všechno jde udělat najednou, naráz! Jiné strany opět ti poví, že to vůbec nejde! Komu tedy uvěříš? Zajisté všem těm, kteří tě upozorňují na to, že toto vše dalo se cestou mírného pokroku v mezích zákona.

V Praze v měsíci dubnu 1911 Za výkonný výbor strany mírného pokroku v mezích zákona: Eduard Drobilek, Jaroslav Hašek, Josef Skružný, Josef Lada, Dr. Boh. Šmeral, Inž. Kún, Dr. Novák, JUDr. Slabý, policejní komisař Emanuel Škatula.

ŘEČ O PROTİKANDIDÁTECH

Milí voličové!

O svých protikandidátech nemohu říci nic dobrého. Jest mi to velice trapné, tím trapnější, poněvadž bych tak rád řekl vše nejlepší, abych dokumentoval, jak nejkrásnější pomstou může býti, neohlížeje se napravo ani nalevo, podvrátiti činnost svých protikandidátů, abych jim jaksi tímto skutkem vyrazil z ruky zbraně proti sobě. Bohužel však není mi to možné, chci-li promluvit k voličstvu úplnou pravdu. Každý člověk má chyby, řeknu spíše malé chybičky, jichž v lidském životě vyskytuje se celá řada, kteréžto slabůstky však sloučeny v jeden celek jsou s to učinit z každého jednotlivce v očích interesentů neobyčejného lotra. Podle toho musel bych použít i o svých protikandidátech tohoto slova ‚neobyčejného‘, ale veden správnou zásadou, že jest lépe omluviti nebo zmenšiti viny svých bližních v očích voličů, používám jen slova obyčejný. I toto slovo zdá se mi však býti ještě ne dosti zjemnělé a vypadalo by to opět, jako bych se chtěl stejnými zbraněmi mstiti svým protikandidátům, i užívám slova lotr beze všech příkras čili epiteton ornans.

Bohužel však ani slovo ‚lotr‘ nevystihuje dobře soukromou i veřejnou činnost mých pánů protikandidátů, i snažím se vystihnouti lépe jejich charakter, aniž bych je urážel slovem ‚padouch‘.

Ovšem ten, kdo je zná, ví pozitivně, že slova lotr nebo padouch jsou přespříliš mírná a naprosto nedostačitelná ke správnému vyjádření se o jejich charakteru.

Tanou mi na mysli různé nadávky, které by se výborně hodily k charakteristice těchto pánů, kterých si ostatně velice vážím a ctím, ale jsem na rozpacích užití slov tak silných ve slušné společnosti, za jakou vás, velectěné shromáždění, doposud považuji.

Jedno jméno horší než druhé svrbí mne na jazyku, ale nemohu, doopravdy nemohu, velectěné shromáždění, těmito přiléhavými tituly odhaliti vám celou tu mravní nahotu, s kterou nestydí se předstoupiti před vás, dle přísloví Drzé čelo lepší než poplužní dvůr.

Nerad bych vám podrobně vyličoval jich život soukromý i činnost veřejnou, za kterou skrývají se největší zločiny a nejhnusnější povahy. Případá mně to trapné a nechutné dotýkati se této morální špíny a toho bahna, ve kterém se brodí moji velectění páni protikandidáti až po krk.

I kdybych nekandidoval, nemohl bych docela mlčet, ale tím méně mohu mlčet teď, kdy ucházím se o vaši důvěru a kdy i jiní o vaši důvěru se ucházejí, kteří ovšem by udělali nejlépe, kdyby vzhledem k svojí odporné minulosti zůstali pěkně doma a nelezli s máslem na hlavě na slunce. To máslo se začíná tak pěkně rozehřívát, že topí se až po krk v hnusu, špíně a kalu.

Když však přece odvážili se na slunce veřejné kritiky, konám tímto milou povinnost, že odkrývám mizernou anonymitu jejich minulosti a od případu k případu dovolím si rozebrati každého jednotlivého chvastouna, který by jistě nejlépe udělal, kdyby se šel sám udat k soudu a prosil úřady, aby ho udělaly neškodným.

Vezměte si prvního, kterého vy jistě znáte, stejně jako znáte druhého i třetího, ale ten první stojí za osmnáct, ten druhý za dvacet bez dvou a ten třetí za čtyřadvacet bez šesti. Jaká krásná trojice sešla se na tomto okresu. První zprznil vlastní babičku, druhý tchyni a ten třetí cizího dědečka, když šel do lesa na roští! S takovou přípravou pro další život nemohli ovšem nic lepšího dělat, nežli že kradli, kde se dalo a kam měli přístup. A když už kradli, také loupili.

Ten první přepadl mlíkařku, ten druhý chudého horníka, vracejícího se po výplatě domů, a ten třetí jednoho stařečka špitálního, když ten nesl do města všechny své úspory, určené na svůj pohřeb. Tak krásně pokračoval celý jejich život; karty hráli, fixlovali, dávali se pojistit, pak si to sami zapálili, nic nedbajíce, že jim výminkáři na půdě uhořeli, neboť tak odstranili svědky svých zločinů. A s jakou dojemnou shodou oni tři, ačkoliv náleží do různých táborů politických, scházeli se na nádraží! Jeden dělal prstýnkáře, druhý kapsáře a třetí kuplíře. Na jednu věc však nemám důkazy, a to, kdo to z nich zabil toho trafikanta, jestli to byl ten první, nebo ten druhý, nebo ten třetí, pak by ovšem ten dotyčný měl na svědomí tři vraždy, tedy o jednu víc nežli ti ostatní.

A nyní, oklamany lidé, zanedlouho přistoupíš k volebním urnám, abys svými hlasy dal průchod svému smýšlení a najevo dal, koho z těch tří lotrů, pravím to opět bez příkras, chtěl bys mít ve Vídni v parlamentě.

Zvolením některého z těch tří vykonáte ten záslužný skutek, že si aspoň pro sebe vymůže ve Vídni amnestii, neboť jinak každého z nich čeká káznice.

PŘEDNÁŠKA O VOLEBNÍM PRÁVU ŽEN

Velectění přátelé!

Co nejvíce mne těší v dnešní schůzi, jest to, že není zde ani jedné ženy, takže mohu bez obalu promluvit i o tomto choulostivém předmětu, aniž bych byl snad přerušován, jako se to stává na schůzích jiných politických stran, kdykoliv se mluví o volebním právu žen. Do těch schůzí dostavují se dámy a nestačí jim ani, že jiné politické strany jsou nakloněny volebnímu právu žen do zemského sněmu i do říšské rady, ony chtějí mít i volební právo do zákonodárných

sborů, do městské rady, a nakonec spustí, ačkoliv jejich snahy ony politické strany podporují, takový povyk, že jest třeba schůzi rozpustit. Je to samý křik, nadávání, štěbetání, oči by vyškrábaly všem těm, kdož tvrdí, že to najednou tak rychle nejde, aby snad nějaká paní inženýrova stala se ministerským předsedou, nebo ta paní radová, co tam v koutě plívá na nějakého mladíka, stala se zčistajasna starostou královského hlavního města Prahy. Ony však si myslí, že tomu tak bude hned, že po té schůzi se to rázem změní, a na pořadatele schůze, kteří jim vlastně konají to dobrodiní, že přetřásají tuto otázku, pouští se, jako by už vládly celou českou politikou.

V Anglii sufražetky zpoličkovaly ministerského předsedu Asquetha, poněvadž sice se snažil zavést hlasovací právo pro ženy, ale přitom se zmínil též, že jakmile ženy budou to právo mít, on okamžitě opustí Anglii a odjede do Ameriky.

Strana mírného pokroku v mezích zákona uznává všechny hlasy žen, volajících po všeobecném právu hlasovacím pro ženu, ale v dohledné době si dobře rozmyslí, zdali zavedení všeobecného práva hlasovacího pro ženy neznamenaloby nežli rozmnožit ohromnou řadu mučedníků z kruhů mužského pohlaví.

Ctěné shromáždění ví zajisté dobře, jak to dopadá, když má ženská pravdu. Jak zuří, nadává jak špaček, proklíná, škrábe, kouše, štípá, kope, skřípá zuby, zatíná pěstě, zkrátka počíná si tak jako ti nejnebezpečnější ošetřovanci z koridorů blázinců!

A když ženská nemá pravdu, tak to dopadá ještě hůř. - Ted' si představte, že by takový nebezpečný tvor měl všeobecné právo hlasovací!

Zákon o volebním právu pro muže stanoví, že voličem může se stát jen člověk úplně duševně přičetný. A nyní si pomyslete, že by ženy měly právo hlasovací. Kdyby se jim kandidát nelíbil, jak by sebou škubaly, křičely, mlátily, dupaly, kopaly a hulákaly: "Já vás volit nebudu, vy jste šilhávej!", třeba by ten šilhoun byl nejšlechetnější muž v českém národě!

Ted' si ale představte, kdyby kandidát byl krasavec. Tak by propad taky, poněvadž by každá volička říkala: "Tak vida, já vím, že ta sousedka se pořád na něho dívá a on se taky směje, já jim to zkazím! Mají jistě spolu nějaké techtle-mechtle a ona by se chlubila, že má známost s poslancem!"

A to by tak myslela každá a krasavce by poházely blátem.

Rozhodně by se však ženy při právu hlasovacím velice nudily, pokud by šlo o mužské kandidáty. Takový kandidát začal by mluvit jako anděl o vodních cestách, probíral by vodocestnou otázku a vykřikl by: "Velectěné dámy, slibuji vám splavnění Vltavy od Prahy přes Štěchovice, Kamýk až na České Budějovice!"

Ctění pánové! Když vy jste něco chtěli od žen, jistěže jste jim neslibovali, že potom bude stát doprava jednoho pytle brambor o 20 haléřů míň z jižních Čech do Prahy po vodě nežli po dráze.

Slibovali jste jim spíš náramky, kožešiny nebo vůbec něco, co činí ženy hezkými, půvabnými - ale žádný z vás zajisté neslibil své milence průplav. Neboť průplav nenosí se ani pro doma, neřkuli do společnosti. Takový průplav nemůže působit na ženu nic jinak než rozšmaťchaná bačkora. - Dále upozorňuji vás, velectění pánové, že jistě by žádná žena nic na vaše sliby

nedala, a vy jste teprve potom těšili se její přízni, když jste jí dar přinesli. Já kupříkladu dám svým voličům paklík tabáku a slíbím jim půl litru kořalky. Ale slibte to takové svobodné učitelce! - Té byste museli dát alespoň piano a posmrtnou masku Beethovena a slíbit manželství, pak teprve by se jí uráčilo vyplnit svůj hlasovací lístek jménem, které se značně podobá vašemu, neboť ženy jsou tak pozorné v tomto ohledu, tak důkladně se starají o politiku, ačkoliv se do ní cpou, že by ani vaše jméno dobře nevěděly. Možná, že by z nedostatku informací napsaly jméno vašeho protikandidáta.

Z těchto důvodů, které jsem pronesl, nestavíme my se však proti všeobecnému hlasovacímu právu žen. Náš důvod je závažnější, a to tento: Kdyby ženy kandidovaly, nebyl by žádný volič jist svým životem, neboť ženský kandidát, který by se dozvěděl, že ten a ten pán ho nevolil, polil by toho voliče vitriolem. Kromě toho nastala by taková nadprodukce kandidátů z ženských řad, že by rozhodně docházelo k nejsprostším scénám, neboť každá žena, dosáhnoucí třiceti let, postavila by svou vlastní kandidaturu. Ovšemže by každá, i čtyřicetiletá, tvrdila, že je nejmladší kandidátkou. Nejvíce by kandidovaly však staré panny, které by aspoň touto cestou navazovaly styky s pány, neboť chytati voliče na ulici a přepadali v bytech nepovažuje se za nemravné.

DEN VOLEB

Žádná politická strana nerozvinula takovou agitaci jako my. Přednášky a schůze volební konaly se každý den, až konečně nastal onen památný den, kdy vinohradské voličstvo mělo dokumentovati odevzdáním hlasů kandidátu strany mírného pokroku v mezích zákona svou politickou vyspělost. Bohužel vsak ti, kteří naoko sympatizovali s novou stranou, v poslední chvíli zbaběle opustili prapor, ku kterému se hlásili v Kravině, a volili proti nám. Jedině osmatřicet statečných mužů vytrvalo a nedalo se zlákat na našem volebním okrese kandidáty národně sociálními, sociálně demokratickými a státoprávními a volilo kandidáta strany mírného pokroku v mezích zákona, kteroužto čestnou funkci byl jsem já pověřen.

O tomto malém počtu svých voličů nemohu nikdy mluvit než s nejvyšší úctou a prohlašovat o nich vždy a všude, že jednali tak, jak se sluší na pravé muže a stoupence strany. Proti těmto osmatřiceti bojovníkům nepodplatitelným stálo dva tisíce devět set dvašedesát fanatiků, patřících do oněch výše zmíněných tří politických táborů. A oni šli hrdě s nadšením k volební urně, aby dali průchod svému přesvědčení přese všechny útisky.

Mohu říci o nich, že byli prvními průkopníky nových myšlenek a že byli krásní jako Apollónové a hrdí - jako už nevím kdo. Dějiny lidstva nedozví se snad nikdy jejich jména, a přece by to bylo tolik záhodno, aby pomník vystavělo lidstvo těm hrdinům, kteří již předem věděli, že zůstanou na Bojišti i s jejich vůdcem. Porážka naše při posledních volbách jest vsak jen předzvěstí budoucích vítězství. My jsme sice dostali výprask, ale slavili jsme morální vítězství - jak říkají realisti. Byli jsme bití jako žito, ale bylo to předzvěstí šťastnější budoucnosti - jak říkají mladočeši. Jen osmatřicet volilo kandidáta strany mírného pokroku v mezích zákona, ale zvolati mohu tak, jak volá strana klerikální, když někdo dostane výprask, že těch osmatřicet hlasů svědčilo o mohutném rozmachu strany. My jsme byli v Kravině v takové pozici jako krotitel mezi šelmami. Naproti v Korunní třídě zírala na nás okna volební kanceláře strany státoprávní, kde bylo plno nápisů: ‚Volte Viktora Dyka! A proti zadnímu bloku naší volební kanceláře v Kravině šklebila se výhruzně okna volební kanceláře strany národně sociální s pošetilými nápisy: ‚Volte Václava Choce! Volte nejlepšího muže na Královských Vinohradech! Byli jsme jako hlas volajícího na poušti, kde kolem něho řvou lvi,

byli jsme jako vonná květina, kterou ze všech stran dusí plevel. Stáli jsme tak jako nevinné dítě na střeše zatopeného domku, kolem kterého burácí příval špinavých a kalných vod.

Připadali jsme si jako nevinná panna zavlčená do brlohu hanby, obklopená kuplíři. Bylo nám asi tak jako člověku, který nešťastnou náhodou sedne si s holými kalhotami na ježka. A kolem nás v naší pevnůstce hučelo to rozvášněnými politickými zpátečníky, kteří dali se zlákat velkopopovickým pivem a volili Choce, či smíchovským pivem u Líbalů, volíce Viktora Dyka. Nešťastnou shodou okolností stalo se, že v naší volební kanceláři čepovalo se pivo vinohradské, naši agitátoři museli pořád jenom běhat na záchod, a to byla jejich celá ta volební agitace. Neblahou shodou okolností se naše volební kancelář jmenovala V Kravíně, a nyní to všechno si představte dohromady: záchod, kravín, strana mírného pokroku v mezích zákona, kandidát s narvanou hubou, nezvyklý program politický, a tak to nemohlo dopadnout jinak, než jak lze vyjádřití oním krásným francouzským slovem: débâcle, zkáza.

Marný byly všechny naše nápisy, vyvěšené a nalepené na všech oknech volební místnosti: Voličové, protestujte hlasovacím lístkem proti zemětřesení v Mexiku! ,Rozdáme mezi své voliče tři sta srbských státních losů s nadějí na výhru v obnosu patnácti miliónů franků ve zlatě. Každý nás volič obdrží kapesní akvárium. Nevolte buršáka! Voličové! Co čekáte od Vídně, dostanete ode mne taky!

Bylo to vše marné. Zástupy před Kravínem se sice tísnily do volební kanceláře, přicházeli jednotliví voličové, dali si jedno pivo, běželi na záchod a místo ujištění, že mne budou volit, zanechali nám ve volební kanceláři jen trochu smradu. A současně přicházely zprávy z protivných volebních kanceláří, že protivné strany provádějí zuřivou agitaci. Vyvěsili jsme plakát tohoto znění: ,Zde se přijme mravný hoch na pomlouvání protikandidátů.'

Bylo to k polednímu. Za okny objevil se velký arch papíru s tímto obsahem: Dnešní menu, sestavené výhradně pro naše pány voliče! Polévka: Královská. Šery. Losos s majonézou.

Chotka: Sloní rypák v rosolu. Bodega: Pečená velbloudí oháňka s mořskými racky. Smažený mořský koník s pečenými chaluhami. Nadívané břicho klokana. Žraloci játra. Zajíc namodro.

Paštika ze slavičích jazýčků. Hnízdo salangánino. Pravé ruské pirohy. Švestkové knedlíky s čokoládovou omáčkou. Tatarský sýr z kobyliho mléka. Vína rakouská a uherská. Vinohradské pivo.

V jednu hodinu přišel jeden volič a dal si syreček. To bylo špatné znamení. A v šest hodin prohráli jsme to obrovskou většinou dvou tisíc devíti set dvaadevadesáti hlasů. A místo aby nás přinesli na štítě, odvezli našeho jednoho voliče obecní truhlou.

(Jaroslav Hašek – Dějiny Strany mírného pokroku v mezích zákona. Praha: Československý spisovatel 1977)